

Képernyő

Úthenger

Oh, régi korok, emberek, amikor még kabarét lehetett csinálni a tévében, hat részben, hogy aszondja: Robog az úthenger.

Ki gondolta volna akkor, jó tíz évvel ezelőtt, hogy ezt a népies hülyeséget még tíz év múlva is ismételné fogják? Akárcsak a Surdát? Ugy néz ki, a legteljesebben itt az uborkaszépen. Nézhető magyar produkciók nincsenek, szerte az egy egész és egy fél csatornán, de minek is, hiszen nyarunk! Vagy ha nem, hát mással foglalkozunk.

De mivel? Például jegyzet-irunk a heti tévéműsorról. De minek? Hiszen semmi említésre méltó műsor nem volt a tévében. Viszont azért (is) kapjuk a fizetésünket, hogy jegyzetet írjunk a heti tévéműsorról. Nosza! Am csak röviden, mert újságnomópapír-hiány is van, következésképpen a csökkenő lapfelületen nem illik elvinni a helyet az igazán fontos információktól.

Fontos? Mi a fontos? A tévében — úgy néz ki

— fontos, hogy mi is a köze valójában a frissen férjezett asszonykának Lambertier úrhoz. A keresztapja-e ténylegesen az úr, ahogyan ezt az asszonyka állítja, avagy más, a keresztés és más egyéb szentségéhez köze nincs kapocs van közöttük; amint erre a feltételes férj keresztkérdéseiből következtetni lehet. Bár a férj kissé bogaras, mert ezt az egész Lambertier úr-ügyet csak az esküvő után kezdti firtatni. Holott az ilyesmit annak előtte szokás. Az ember káderezzen, mielőtt házassodik. Ha csak nem az a fix ideája, hogy egyszer biz' megöli Lambertier urat. Mert akkor helyesen jár el, ha elveszi feleségül nevezett úr szeretőjét, ily módon közel férközik áldozatához. Ez után már csak egy-két feltételes jelenetet kell produkálnia, s amint megvan az indíték, már söpörhet is fenti úr lakására, gyilkolni. Ezek után nyugodtan veheti a felöltőjét, s irány a szerv: jelentem, tetem, mit tenni akartam.

Imígyen szóla céltudatos férj a policájnak, de ezt már nem tudjuk biztosan, csak gondoljuk, merthogy a játék ottani véget ér, hogy veszi a felöltőjét...

Piros Ildikó és Lukács Sándor oly igyekezettel adták elő a történetet, mint kik tudatában vannak: e héten az a legfontosabb kérdésünk, miért is kellett meghalnia néhai jó Lambertier úrnak? A színésznő és a színész azonban hiába tudák mindezeket, valami miatt nem hitték istenigazából. A kamera meg olyan ördögös masina, hogy belelát a veséjébe — mind, ki annak elébe áll. S megmutatja, ami ottan van, meg azt is, ami nincs. Minek következében a hét tévés kérdésének nem lett meg az ő hi-tel.

Viszontag mi — mindannyian — folyamatosan hülyülünk, nézvést a tévét, és az úthengerek, agyon használt kópiákon, robognak, robognak...

Sulyok Erzsébet

Végzetes veszetségek

Rádiófigyelő

Ha rajtam múlna, Vlagyimir Perszikov neve a világ-irodalomban odakerülne doktor Jekyll, Faust, vagy éppen Farkas Zénó professzor mellé. Mivel pedig főnti hősöknek a kísérletezés, az utópisztikus vagy pszichológizáló értelmezett, héroszi szépségű tevékenység volt életük hivatása, Mihail Bulgakovnak, A Mester és Margarita ma már klasszikussá lett, zseniális szerzőjének eme figurája teljes mértékben, ám persze sajátos változatként sorakozhatna föl melléjük.

Már persze ha eddig ismerhettük volna Perszikov történetét.

Az a rádiós ösbemutató tehát, amely este a Kossuth-

adón hódolt a huszadik századi világirodalom nagyjának a Végzetes tojások című kisregényéből készült, elég furán dramatizált változattal: különleges eseménynek számított. Az életsugarat fel-találó tudós a húszas évek végén, vagyis a (relatív) liberalizmus szovjet-orosz korszakának végnapjaiban a szükségyszerű — viszont an-nál találobb — végzetet szenved el. Olyat, amit csak ekkor és csak itt szenvedhetett el hasonló tettet véghezvivő elme. A végkifejlet egyáltalán nem csak az utópiák természetrajzának több-kevesebb ismeretében sejtethető: a találmány felső parancsra illetéktelenek kezébe kerül, olyanokéba, akiknek hozzá nem értésénél

csak ügybuzgalmuk, ostoba szervilitásuk és elvakult kegyetlenségük nagyobb. A sztálini terrorrezsím kezdeti (1928-ban nyilván még csak a Bulgakov-féle élmék számára körvonalazható, nekik felsejülő) rém-alakja egy eddig magyarul nem elérhető műben szemlélve: nem mindennapi élmény. Mily kár hát, ha éppen egy ilyen, rendkívüli jelentőségű mű rádiós adaptációja öltözik olyan formaruhába, amely erendő határfokából leg-alább — ötven százaléknál kapásból „levon” a hallgatóknak: az a „drámai bohóc-tréfa” ugyanis, amiben a Végzetes tojások prezentáltott, minden volt, csak a kisregény egyszerre vérfagyasztó és fölüyes ironikus hangulatát-szemléletét kellőképpen érzékeltetni, visszaadni képes egy óra nem. Így lett hát végzetesen elhibázott az első hazai Végzetes tojások. Aki kívánja, tekintse az aktuál akár jelképi értékűnek...

Az a negyven perc viszont, ami csütörtökön délután a Petőfi adón kollégáink, Polner Zoltán legújabb néprajzi gyűjtéséről számolt be — Veszett Nagy Sándor nyomában — egészen másfajta végzetességet reprezentált: a Dél-Alföldi népi legendáriumnak különleges varázsú keletkezési folyamatát. A folytonosságot és az egységet, amely ez-úttal a szentesi „vesztorvos” alakjában megtestesülve egyaránt reprezentálja a magyarság népeletének fantáziagazdagságát és tényleg „végzetszerű” mítoszteremtő hajlamát. Mert hogy el, istenigazából most sem az volt érdekes: a valóságban mennyire „csak” az átlagos-nál tájékozottabb és nyilván különlegesebb adottságokkal rendelkező ember „veszett-ségeiről” számoltak be — az adatközlők Polner Zoltánnak és a vele dolgozó Várkonyi Baláznak, — a lényeg most is, mint mindig: a magyar fátum különféle megjelenési formáinak ténye volt. A jelenség, hogy nálunk garabonciások, vesztorvosok, rejtélyes csontkovácsok, vajákos emberek, jövődömon-dó jósok és halottlító asz-szonyságok adják egymás-nak a magyar lélek-kuckók kilincset. Hogy egyfajta végzetes sors kényszeríti ezt a népet mindig arra, hogy ördögösöket teremtsen. Pótcselekvéseként és költészetből, védekező reflexként és táltalumos megnyilatkozásul.

Domonkos László

Magyar—svájci megállapodás

A jövő év elejétől a svájci Nestlé cég licence alapján Magyarországon is gyártják a Nesquick-kakaóport — erről állapodott meg a Budapesti Edesipari Vállalat (BEV) az ismert külföldi élelmiszer-gyártóval.

A svájciakkal tíz évre szóló szerződést kötöttek a nálunk igen keresett, gyorsan oldódó kakaópor előállítására. A Nestlé átadta a termék receptúráját, és gyártási utasítását, kizárólagos

jogot biztosított a magyar partnernek a Nesquick márkanév használatára. Ezen felül teljes gépsort szállít a termék gyártásához. Megállapodtak abban is, hogy a Nestlé folyamatosan tájékoztatást ad a termék gyártmány-fejlesztésével kapcsolatos új kutatási eredményeiről. Mindezekért a gyártott kakaópor mennyisége arányában fizet díjat a hazai vállalat.

Naksol helyett limonádé

Mit ne mondjak, igazi nemzeti büszkeség töltött el a minap, amikor is a magyar gyógyszerek nyugati országokbeli sikeréről olvastam. Hisz nemcsak azért örvendek ez a tény, mert kemény, és sok valutát hoz nekünk, hanem azért is, mert újfent bizonyítja — a közelmúltban oly sokszor elhangzott, tengerentúlról kiáltott üzenetet — a magyarok tehetséges emberek, legyen bárhol is hazájuk.

A sikeres gyógyszerekről szóló tudósítás olyannyira konkrét, hogy rendre felsorolja, miből mennyit, és mely országokba exportál a magyar ipar dinamikus fejlődés ágazata. A magam egyszerű logikájával így gondolkodom: ha van külföldre való Famotibin, a gyomorfekély ellen, s ha jut a tengerentúltra Enalapril vérnyomáscsökkentő, no, meg a görögös utat bejárt Naksol, akkor magától értető-

dó, itthoni forgalmazása is. Mint sikertelen gyógyszer-tárgi utam bizonyította, a dolog mégsem oly magától értetődő, mert se fent-nevezett vérnyomáscsökkentő, se égést gyógyító, se fekélyt gátló szer nincs.

No, se baj, van viszont enni-inni való, s az élelmiszerben már szerencsével járunk. Kapok, amit akarok. Zavar csak a pénztárnál keletkezik, mert az eladóknak röpké negyedórát van szükségük ahhoz, hogy az állandóan változó árjegyzékből kiderítsék, ma — azaz tegnap — éppen mennyivel lett drágább a kosaramban lapuló Scweppes limonádé és a mélyhűtött baromfi-belsőség. A boltból kilépve, ismét a gyógyszer-tár felé veszem lépteim. Ugytűnik, mégis csak kéne valamilyen vérnyomáscsökkentő, a közeli jövőre egy-kis fekélygyógyító, no, meg ha megégünk, akkor Naksol is.

K. K.

A cincinnati május fesztivál kórusának hangverse-

nye a domban, este 7 órakor.

A 26. Szegedi Nyári Tár-lat a Horváth Mihály ut-cai képtárban, szeptember 18-ig.

Szervátiusz Tibor szob-rásművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 28-ig.

Kovács Éva kerámiai a Képcsarnok Gulácsy Lajos Termében.

Németh Ernő fotókiállí-

tása a Sajtóház művészk-klubjában, augusztus 20-ig.

A magyar cserkészlet története. Kiállítás a Fekete-házban (Somogyi u. 13.).

A Móra Ferenc Múze-um állandó kiállításai.

Varga Máttyás színház-történelmi gyűjteménye (Bécsi krt. 11.).

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye, Tápé, Vártó utca 4., naponta délután 2-től este 7-ig.

Eboli: Corina Circa

Az idej Don Carlos nemzetközi szereposztásában Ebolit, a spanyol hercegnőt egy Kanadában élő, román származású énekesnő alakítja: Corina Circát. Gregor József ajánlotta a szerepre, ugyanis együtt léptek föl egy montreali Borisz Godunov-előadásán. Corina Marinát énekelte, Gregor pedig Varlamot. A fiatal énekesnő a Kolozsvári Zene-akadémiát végezte el 1977-ben. Ekkor az ottani román opera szerződtette. 1981-ben pedig a Bukaresti Operaház tagja lett, ahol 1985-ig énekelte. Azóta Montrealban él, és csak szerepekre szerződik. Ez a mostani előadás kettős debütálás lesz számára, hiszen először énekel Magyarországon, s először lesz Eboli is. Amikor telefonon érdeklődtem, milyen nyelven beszél, azt felelte: természetesen magyarul! Találkozásunk után így folytatta:

— Anyanyelvemen, a románon kívül beszélek még olaszul, angolul, németül, franciát és magyarul. Erdélyből származom, így természetesen, hogy az önknyelvét is ismerem. A szerepemet is mindig eredeti nyelven énekelem. Eddigi pályámon meghatározóak voltak az énekversenyek. Már 23 éves koromban részt vettem a budapesti Erkel énekversenyen, többek között a Dózsa György című operából énekeltem a jóslatot — természetesen magyarul. A következő évben Szófia következett, ahol a seviliai borbély Rosinájával második lettem, az első díjat nem adták ki. Ugyan-ezzel a szereppel diplomáztam 1977-ben, s utána a Kolozsvári Operában is énekeltem, ami egyfajta debütálásnak számít, mert Romániában addig még nem énekeltek az eredeti mezzoszoprán változatot. Toulouse-ban második let-

Montreal után a szegedi szabadtéren lépnek fel, együtt: Corina Circa és Gregor József

tem, egy belgiumi versenyen harmadik, 1981-ben pedig bejutottam a Pavarotti verseny döntőjébe. Akkor volt győztes Komlósi Ildikó, Gulyás Dénes és Polgár László.

— A Pavarotti verseny egyik díja, hogy a győztesek fellephetnek egy este Pavarottival. Ön is énekelte vele?

— Nem, a mester sajnos a Bohéméletet választotta, abban pedig nincs mezzoszoprán szerep.

— Milyen operák szerepelnek a repertoárjában?

— Énekeltem Gluck Orfeuszának címszerepét, és sok „középszerepet”: Madalénát a Rigolettóból, Szuzukit a Pillangókisasszonyból, Olgát az Anyeginből. A kolozsvári tanárnőm mindig azt mondta, hogy a nagy szerepekre meg kell érni, nem szabad elsietni. Azt hiszem, most már elértem odáig, hogy nagyobb feladatokra is vállalkozhatok.

— Ön olyan fiatal, hogy

azt hiszem, nem illetlenség megkérdezni: hány éves?

— Harmincöt leszek a héten.

— Hogyan ünnepel?

— Nemigen lesz lehetőségem ünnepelni, próbálni fogunk.

— Ismer valakit a mostani partnerei közül?

— Nem, csak Gregor mestert ismerem, akivel együtt énekelünk Montre-alban. Abból az előadásból egyébként hanglemmez is készült.

— Mik a tervei Szeged után?

— Októberben rádiófelvételem lesz Montre-alban, a Sámson és Delillából adunk elő részleteket, és szeretnék elismerni még egy versenyre: a bussetói Verdi-versenyre. Ugy gondolom, ez az utolsó verseny, ahová az énekesnek el kell mennie. Ide már kész művészek jelentkeznek, nem kezdők.

— Sok sikert terveihez és a Carloshoz!

M. T.

Dixie-parádé

Telt ház előtt

Vasárnap este az úszegedi színpadon telt ház előtt muzsikált a Molnár Dixieland, meghívott vendégei, a Debreceni Dixieland Jazz Band és a Blaskó Dixieland társaságában. Az együttes vezetőivel a koncert előtt beszélgettem Molnár Gyula még farmernadrágban ült le mellem, az elegáns fehér öltöny és kalapot csak később, színpadra lépés előtt öltötte fel.

— A dixiemuzsika hangulata közben intim hangulatú helyiség képe rémlik föl, gomolygó füstfelhőben, pohár mellett ülő emberekkel. Milyen érdekes szabadtéri színpadon, ezer embernek játszani?

— Kétségtelenül más a hangulata a koncert jellegű muzsikának, de mi külföldi szereplésünk során hozzá szoktunk a nyolc-kilenczáz főt befogadó termekhez. Itt most hazai közönségnek játszunk, ami eleve megalapozza a jó hangulatot. Az elmúlt évben már volt itt egy nagyon jól sikerült koncert. Papp Györgynek, a városi tanács munkatársának jutott eszébe hogy a

fesztivál időszakában dixieland estet rendezzünk a kis színpadon, a szabadtéri játékok igazgatósága pedig örömmel adott helyet a programnak. Sajnos, a műsorban meghirdetett holland együttes szervezési és anyagi gondok miatt nem tudott eljönni. A külföldi együttes meghívása Magyarországra szinte lehetetlen, a szervezés labirintusában, a valutáris gondok bugyrai-ban elakad a legjobb szándék, ötlet is. Talán, ha a Magyar Rádió vagy az Interkoncert beszerítené, tudnánk meghívni néhány neves külföldi vendégegyüttest. De szerencsére vannak jó magyar muzsikusok is, ilyenek a debreceni és a hódmezővásárhelyi kollégák is, akiket ma este hallani fogunk.

— Gyarmati Zoltán, a Debreceni Dixieland Jazz Band vezetője, úgy tudom, majdnem két évtizede részt vesz a Debreceni Jazz Fesztivál szervezésében...

— A fesztivált a Kőlcsev Művelődési Központ munkatársai szervezik, mi, a városi tanács munkatársai csak besegítünk a munkába, s a házi

gazda szerepét vállaljuk. Nem panaszkodhatunk, a művelődési központ mellett még egy állandó helyünk van, a Régi Posta Étterem hangulatos helyiségében rendszeresen fellépünk. Nemrég jártunk az NDK-ban, előtte Dániában vendégszerepeltünk. Itt ezen a szabadtéri színpadon még nem muzsikáltunk, örömmel jöttünk, régi, jó kapcsolat fűz bennünket Molnárékhoz.

— Blaskovics László nemcsak a Molnár Dixieland tagja, hanem a Blaskó Dixieland vezetője is Hódmezővásárhelyen. Mi a különbség a két város, mint menedzser között?

— Mindkét helyen a városi művelődési központhoz tartozunk. Sajnos tudjuk, milyen rosszullat állnak ma anyagilag ezek az intézmények. A legnagyobb gond az, hogy egy dixizenekar hétény tagú, ennyi embernek lassan már sehol sem tudják a gázsiját kifizetni, egyre ritkábban hívnak bennünket szerepelni. Pedig Magyarországon kevés dixiegyüttes működik...

P. E.